herpy

GEKKOER

## Black-spotted least gecko

# *Sphaerodactylus nigropunctatus*

En dagaktiv dværggekko fra Bahamas og Cuba, der måler 3-4 cm fra snude til kloak. Kønnene ser meget forskellige ud: hunnerne har mørke tværbånd på lys bund, mens hannerne er prikkede og kan lyse gult til orange. Arten er delt i mange underarter, og næsten hver øgruppe har sin egen form.

Familie: Sphaerodactylidae  Udgivet 16. november 2026

**SPECIFIKATIONER**

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **3-4 cm**<br>snude-kloak-længde |
| Levetid | **10-20 år** |
| Aktiv | **Dag** |
| Levevis | **Jordboende** |
| Biotop | **Tørskov og regnskov** |
| Sværhedsgrad | **Øvet** |

### PASNING

| | |
|---|---|
| Min. terrarie | **20 × 20 × 30 cm**<br>L × B × H til 2 voksne dyr |
| Temperatur, dag | **24-28 °C** |
| Hotspot | **29-32 °C** |
| Temperatur, nat | **18-22 °C** |
| Luftfugtighed | **60-70 %** |
| UVB | **Anbefalet**<br>Ferguson-zone 1 |
| Kost | **Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)** |
| Holdes | **Enkeltvis eller parvis** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Æglæggende** |
| Kuldstørrelse | **1 æg** |
| Inkubation | **80-90 dage**<br>ved 24-28 °C |

### BESKYTTELSE OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ikke omfattet** |
| EU-bilag | **Ikke omfattet** |
| IUCN | **Ikke truet (LC)** |

Arten som helhed er ikke opført under CITES eller på bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr. Kun de cubanske underarter *S. n. alayoi*, *S. n. granti*, *S. n. lissodesmus*, *S. n. ocujal* og *S. n. strategus* står på CITES' liste III og på bilag C i EU's forordning, så handel med dem kræver dokumentation for lovlig oprindelse. Kend derfor underarten, før du køber eller sælger, og spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du er i tvivl. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

## Om arten

*Sphaerodactylus nigropunctatus* er en af de større dværggekkoer. Voksne dyr måler 3-4 cm fra snude til kloak, og med halen bliver de 6-7 cm. Den største underart, *S. n. strategus* fra det sydøstlige Cuba, når 40 mm fra snude til kloak, mens de øvrige former højst bliver 37 mm. Artsnavnet er latin og betyder sortprikket.

Kønnene er lette at kende fra hinanden. Hunnerne og ungerne har tre til fire mørke tværbånd over kroppen på en lysegrå til brunlig bund, en mørk tegning på hovedet og en hale med sorte og hvide bånd. Hannerne mister båndene og er brune til gullige med sorte prikker; hos flere former lyser de gult til orange. Under tæerne sidder hæftelameller, så gekkoen klatrer på glas.

Arten er delt i elleve underarter, bl.a. *S. n. flavicauda*, *S. n. decoratus*, *S. n. gibbus*, *S. n. granti*, *S. n. strategus* og *S. n. ocujal*. De adskiller sig i farve, tegning og størrelse og er svære at kende fra hinanden. Flere af dem blev beskrevet under navnet *Sphaerodactylus decoratus*, som i dag regnes til denne art. Dyr til avl bør derfor altid følges af oplysning om underart og findested.

## Udbredelse og levested

*Sphaerodactylus nigropunctatus* lever på Bahamas og Cuba. På Bahamas findes den på Great Bahama Bank, bl.a. på Andros, Bimini-øerne, Berry-øerne, New Providence, Eleuthera og Exuma-øerne, og desuden på Long Island, Cat Island, Little San Salvador, Rum Cay, Ragged Island og Cay Sal Bank.

På Cuba findes den på kayerne i Sabana-Camagüey-øgruppen, i Sierra de Cubitas og fra det nordøstlige Camagüey gennem Holguín og Granma til Guantánamo, også langs den sydøstlige kyst. Næsten hver øgruppe og region har sin egen underart, og flere af dem går over i hinanden, hvor udbredelserne mødes.

> **Oprindelig udbredelse:** Bahamas og Cuba.

### LEVESTED

*Sphaerodactylus nigropunctatus* lever i lavlandet på kalkstensøer med tropisk klima. På Bahamas findes den især i løv og nedfaldne palmeblade i strandkrattet bag klitterne, i kystnært kalkstenskrat og tørt krat, under sten i skygge og i stendynger inde på øerne. På Cuba lever den både i tørre egne, hvor den søger til fugtige og skyggefulde pletter, og i fugtig skov, fx i rådnende stammer.

Arten foretrækker skygge og et fugtigt mikroklima, også hvor landskabet omkring er tørt. Den er aktiv om dagen og færdes mest på jorden mellem løv, sten og skjul. Klimaet er varmt hele året med en regntid om sommeren og en tørrere og lidt køligere vinter.

## Pasning

### TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Sphaerodactylus nigropunctatus*. Arten holdes og opdrættes i små terrarier som andre dværggekkoer, men tallene for temperatur, luftfugtighed, inkubation og levealder er lånt fra den bedre kendte *Sphaerodactylus elegans*. *Sphaerodactylus torrei* fra samme del af Cuba stiller samme krav.

Et par kan holdes i et terrarie på 20 × 20 × 30 cm (længde × bredde × højde). Et større terrarie, fx 30 × 30 × 30 cm, giver plads til flere mikroklimaer og mere løv. Gekkoen lever på jorden, så grundarealet betyder mere end højden.

Bunden er det vigtigste: kokosmuld blandet med jord uden gødning og lidt sand, dækket af et lag tørre blade, fx af eg, bøg eller mandeltræ. En bioaktiv bund med springhaler og små bænkebidere holder bunden ren og giver ekstra føde. Læg korkbark, korkrør, flade sten og kviste ud, og plant små klatreplanter som pothos eller krybende figen, så der er mange skjul og forskellige mikroklimaer. Tunge sten skal stå direkte på bunden, så dyret ikke bliver klemt, hvis det kryber ind under dem.

Låget skal være af fint net og slutte tæt, for både gekkoerne og de små foderdyr slipper ud gennem selv små sprækker. Et helt åbent netlåg tørrer terrariet for hurtigt ud, mens et helt lukket låg giver mug; et mindre netfelt er et godt kompromis.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Inkubation af æg

### TEMPERATUR

Hold *Sphaerodactylus nigropunctatus* ved 24-28 °C om dagen, og lad temperaturen falde til 18-22 °C om natten. Et lille varmested på 29-32 °C under en svag lampe med termostat kan gives, men det er ikke nødvendigt, og dyret skal altid kunne trække sig ned i et køligere og fugtigere løvlag.

I de fleste danske hjem er der ikke brug for ekstra varme om sommeren. Om vinteren kan en svag varmemåtte på siden af terrariet, styret af en termostat, være nok. Varm aldrig hele bunden op, for så tørrer løvlaget ud. Mål temperaturen med et digitalt termometer nede ved bunden og ikke kun i luften. Et dyr, der bliver siddende fremme i de varmeste timer, har det for varmt eller for tørt.

Læs mere: Varme og temperatur

### LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-70 %. Spray terrariet hver eller hver anden dag, gerne morgen eller aften, så der sidder dråber på blade og ruder, som dyrene drikker af. Nede i løvlaget skal bunden være fugtig hele tiden, men ikke våd, og overfladen skal tørre op i løbet af nogle timer, ellers kommer der mug.

En meget lav vandskål, gerne fyldt med småsten, kan stå fremme. En dyb skål er en druknefælde for så lille et dyr. Et hygrometer viser, om fugtigheden holder.

### LYS OG UVB

Gekkoen er dagaktiv, men holder sig i skygge og i løvlaget. Hold lyset tændt omkring 12 timer om sommeren og 10-11 timer om vinteren, og hold natten mørk. Er der levende planter, skal der en LED-plantelampe til. Undgå spotlamper, der varmer og tørrer terrariet ud.

Behovet for UVB er ikke undersøgt for *Sphaerodactylus nigropunctatus*. Da dyret lever i skygge, passer Ferguson-zone 1: et svagt UVB-rør til skyggedyr over den ene ende af terrariet og rigeligt med skjul, så dyret selv kan vælge.

Læs mere: Lys og UVB

### FODER

Dyrene er insektædere og tager kun meget små byttedyr. Unger skal have springhaler, små bananfluer (*Drosophila melanogaster*), nyklækkede fårekyllinger og små bænkebidere. Voksne tager fårekyllinger på 3-6 mm, store bananfluer (*Drosophila hydei*), små bænkebidere og små larver af sort soldaterflue. Foderdyrene må ikke være større end dyrets hoved.

Unge dyr fodres hver dag og voksne hver anden dag, så meget som de æder på nogle få minutter. Skift mellem flere slags foder. Pudr foderdyrene med kalk ved hver fodring og med et multivitaminpulver med D3 hver anden til tredje gang. Det kan være mere besværligt at skaffe nok småt foder end at passe selve dyrene, så sørg for en fast forsyning af springhaler og små fårekyllinger, før dyrene flytter ind.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

### ADFÆRD OG HÅNDTERING

Hold *Sphaerodactylus nigropunctatus* enkeltvis eller som et par. Hanner må ikke sættes sammen, fordi de slås, og hos flere dværggekkoer er også hunner uforenelige. Skil dyrene ad ved tegn på kamp.

Gekkoen er hurtig og sky og tilbringer meget tid i løvet, så den kan være svær at få øje på. Den er for lille og skrøbelig til at blive håndteret og kan slippe væk gennem selv små åbninger. Flyt den ved at lade den kravle op i en lille beholder, og arbejd roligt, når du rører ved bunden.

## Avl

### KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er lette at kende som voksne: hunnerne beholder de mørke tværbånd fra ungetiden, mens hannerne bliver prikkede og ofte gule til orange. Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Vent, til dyrene er fuldt udvoksede og har fået de voksnes farver, før de sættes sammen til avl.

### PARRING

Et velfodret par i et terrarie med mange skjul yngler normalt uden særlig hjælp. Parringsadfærd og årstidsrytme er ikke dokumenteret for *Sphaerodactylus nigropunctatus*. Kort lyset lidt ned om vinteren; det passer til den tørrere og lidt køligere vinter i udbredelsesområdet. Hold øje med, at hunnen ikke bliver jagtet, og skil dyrene ad, hvis hun bliver bidt.

### ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger ét æg ad gangen, som det er typisk for slægten, og gentager det med nogle ugers mellemrum, når hun får rigeligt med føde. Ægget er lille, hvidt og hårdskallet og lægges i bunden, i løvet, under bark eller i hule stængler. Tørre stængler af japansk pileurt, stillet op ad væggen, bruges gerne.

Æggene kan være svære at finde. Hos flere dværggekkoer jager de voksne ikke ungerne, men det er ikke dokumenteret for *Sphaerodactylus nigropunctatus*, så flyt hellere æggene til en inkubator.

### INKUBATION

Ægget klækker efter omkring 80-90 dage ved 24-28 °C. Flyt det i samme stilling, som det ligger, til en lille boks med lufthuller og et let fugtigt substrat som vermiculite eller perlite, og hold luften i boksen fugtig, så ægget ikke tørrer ud. Skallen er hård, og ægget må ikke ligge vådt. De nyklækkede unger er meget små og tørrer let ud, så de skal straks over i en fugtig opdrætsboks.

### OPDRÆT AF UNGER

De nyklækkede unger er meget små og har samme båndede tegning som hunnerne. Opdræt ungerne i en lille, tæt boks, fx en plastboks på omkring 1 liter med små lufthuller, med samme indretning som de voksnes: fugtig kokosmuld, løv, skjul og en lille plante. Spray dagligt. Første foder er springhaler og de mindste bananfluer, som skal være til rådighed hele tiden. Hos nogle dværggekkoer kan unger gå sammen i små grupper, men det er ikke dokumenteret for denne art, så hold dem hellere hver for sig, og del dem straks, hvis der opstår uro.

## Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes forkerte forhold. De typiske fejl er:

- For tørt terrarie. Kroppen er så lille, at dyret udtørrer hurtigt. Sløvhed, indfaldne øjne og rynket hud er tegn på udtørring.
- For vådt terrarie uden luftskifte, som giver mug og hudproblemer.
- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos unge dyr og hunner, der lægger æg.
- For store foderdyr eller kun én slags foder.
- Tunge ting, som dyret kan blive klemt under.
- Slagsmål mellem voksne dyr. Skil dem ad ved bid eller skader.

Et sundt dyr er aktivt, har klare øjne og en fyldig hale. Dyret er for lille til at behandle selv. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser eller sidder sløvt fremme hele dagen.

### Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.